

Urząd Miejski w Sosnowcu
Wydział Polityki Społecznej
ul. 3 Maja 33
41-200 Sosnowiec

Sosnowiec, 16.01.2023 r.

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

wpłynęło 16.01.2023

L.dz. ....

Podpis .....

PREZYDENT

ARKADIUSZ CHECINSKI
16.01.23

Pani

Joanna Jończyk

Przewodnicząca Komisji Zdrowia,

Rodziny i Polityki Społecznej

Rady Miejskiej w Sosnowcu

Szanowne Pani Przewodnicząco,

W załączeniu przekazuję materiał na Komisję Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 19.01.2023 r. odnośnie punktu 3.

Z poważaniem

NACZELNIK
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Stey
mgr Szymon Szpak

Moc Wsparcia - Centrum Pomocy Dzieciom. Informacja na temat działalności oraz możliwości współpracy z Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi w Sosnowcu.

CO TO JEST CENTRUM POMOCY DZIECIOM

Centrum Pomocy Dzieciom (CPD) to specjalistyczna placówka, w których dzieci pokrzywdzone przestępstwami, głównie wykorzystywaniem seksualnym i przemocą fizyczną/psychiczną, oraz ich niekrzywdzący opiekunowie otrzymują w jednym miejscu interdyscyplinarną i bezpłatną pomoc.

Skrzywdzone dziecko, które nie dostanie odpowiedniego wsparcia, ma trudności w odzyskaniu poczucia własnej wartości i zaufania do ludzi. Dlatego tak istotny jest dostęp do interdyscyplinarnej, bezpłatnej oferty wsparcia, z krótkim terminem oczekiwania na przyjęcie.

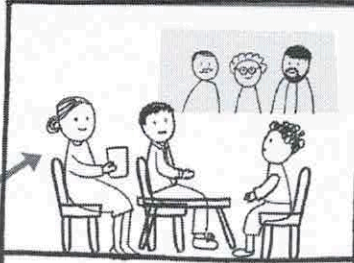
Specjalistyczna i wieloaspektowa pomoc dziecku krzywdzonemu oraz jego rodzinie oferowana w CPD ma doprowadzić do:

1. zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i jego najbliższym,
2. zmniejszenia społecznych i psychicznych konsekwencji przemocy,
3. poprawienia funkcjonowania dziecka i jego opiekuna w obszarze realizacji określonych zadań rozwojowych i ról społecznych oraz efektywnego radzenia sobie w dalszym życiu.

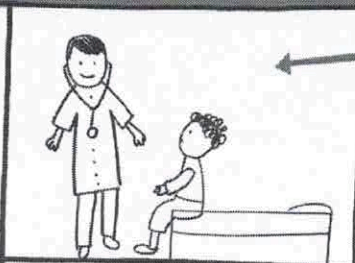
Centrum Pomocy Dzieciom

kompleksowa, specjalistyczna i bezpłatna pomoc dla dzieci pokrzywdzonych przestępstwem

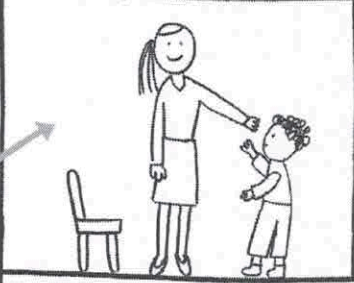
przyjazny pokój przesłuchań dzieci
Janek opowie swoją historię sędziemu i psychologowi w przyjaznym pokoju przesłuchań. Wysłucha jej również prokurator i obrońca oskarżonego.

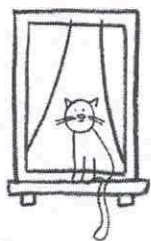
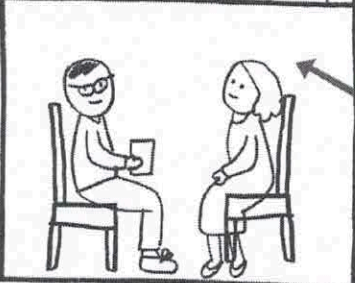
pomoc medyczna
Janka zbada lekarz.

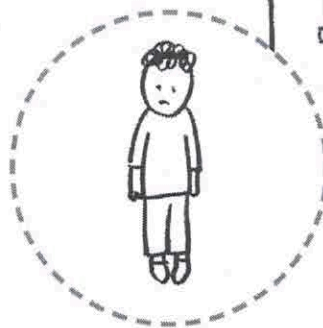
wsparcie psychologiczne
Jankiem zaopiekuje się psycholog, który pomoże mu poradzić sobie z traumą.

pomoc prawna
Mama Janka porozmawia z prawnikiem i z psychologiem, by wiedzieć, jak postępować w tej trudnej sytuacji.

CENTRUM POMOCY DZIECIOM

Janek został poważnie pobity przez swojego wujka. Do prokuratury wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Janek idzie z mamą do Centrum Pomocy Dzieciom.

MODEL BARNAHUS

Centra Pomocy Dzieciom realizują prawo dziecka do uzyskania odpowiedniego wsparcia, ochrony oraz dostępu do przyjaznego dzieciom wymiaru sprawiedliwości.

Pierwsza taka placówka - *Child Advocacy Center (CAC)* - powstała w Stanach Zjednoczonych w 1985 roku. W Europie pierwsze centrum uruchomiono w Islandii w 1998 roku pod nazwą *Barnahus*, czyli w dosłownym tłumaczeniu 'Dom Dziecka'. Sieć Barnahusów zaczęła się rozwijać również w innych krajach skandynawskich, obecnie jest ich tam ponad pięćdziesiąt. Islandzka placówka była inspirowana modelem CAC, jednak zasadnicza różnica między tymi modelami polega na tym, że Barnahus jest elementem łączącym system wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku oraz system pomocy społecznej. *Child Advocacy Centers* są w większości niezależnymi placówkami, które mają za zadanie przygotować i wspierać dziecko w sądzie.

W Polsce pierwszą placówkę bazującą na modelu *Barnahus* utworzyła w 2004 r. w Warszawie Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (wtedy Fundacja Dzieci Niczyje). Obecnie w Polsce funkcjonuje sześć Centrów Pomocy Dzieciom, wzorowanych na modelu Barnahus – w Białymstoku, Gdańsku, Głogowie, Lublinie, Starogardzie Gdańskim, Warszawie. CPD w Sosnowcu jest 7 placówką w skali kraju i pierwszą na całą południową część Polski.

POD JEDNYM DACHEM

Gdy dziecko zostaje pokrzywdzone przestępstwem, wiele różnych podmiotów, w tym sądy, prokuratury, ośrodki pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia, oświaty, czy policja, mają obowiązek chronić i promować prawa i dobrostan dziecka. Tam, gdzie te podmioty nie współpracują ze sobą, dziecko może uczestniczyć w równoległych dochodzeniach, krążąc między różnymi instytucjami, co może doprowadzić do powtarzających się nieprzyjemnych doświadczeń.

W Centrum Pomocy Dzieciom pod jednym dachem dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz ich niekrzywdzący opiekunowie otrzymują kompleksową i interdyscyplinarną pomoc. Oznacza to, że ci sami specjaliści poprowadzą sprawę dziecka, które trafi pod opiekę Centrum, od początku do końca, a na regularnych spotkaniach zespołu wspólnie podejmują decyzje, jakiego rodzaju wsparcia dziecko potrzebuje w danym momencie.

CENTRUM POMOCY DZIECIOM W SOSNOWCU

Centrum Pomocy Dzieciom działa w Sosnowcu w nowej części budynku Miejskiego Domu Kultury „Kazimierz”. Centrum prowadzi lokalne Stowarzyszenie Moc Wsparcia. Pomoc w CPD jest bezpłatna. Jest to jedyna tego typu placówka w województwie śląskim i pierwsza w całej południowej części Polski.

Centrum przyjmuje dzieci z terenu miasta oraz z terenu województwa. Finansowanie działań zapewnia Stowarzyszenie pozyskując dotacje zewnętrzne z różnych źródeł, m. in.: Save the Children International, Disaster Emergency Committee, IKEA Retail - regranting Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Centrum już przyjmuje małych klientów, aktualnie trwa proces adaptacji pomieszczeń. Oficjalne otwarcie planowane jest na dzień 24.02.2023 roku.

Standardy placówki to:

- kompleksowa pomoc: pod jednym dachem dziecko i jego rodzina otrzymują wsparcie psychologiczne, medyczne, prawne i socjalne;
- współpraca interdyscyplinarna: diagnoza i interwencja prowadzona jest przez interdyscyplinarny zespół profesjonalistów współpracujących z lokalnymi instytucjami: szkołami, ośrodkami pomocy społecznej, sądami, prokuraturą itp.;
- miejsce przyjazne dziecku: wystrój wnętrza i wyposażenie placówki są dostosowane do potrzeb dzieci w różnym wieku.

Specjaliści Centrum - psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, psychiatry i prawnicy - każdego dnia podejmują interwencje kryzysowe, udzielają konsultacji, prowadzą z dziećmi spotkania terapeutyczne. Udzielają też wsparcia prawnego i psychologicznego rodzicom podopiecznych, by wiedzieli, jak radzić sobie z trudną sytuacją, jak najlepiej pomóc swojemu dziecku i jak dbać o interesy dziecka. Jest to szczególnie ważne, gdy w związku ze skrzywdzeniem dziecka uruchomione zostają procedury prawne. Rodzicom bardzo potrzebne jest to, że mogą liczyć na wsparcie w całym procesie interwencji karnej.

OFERTA CENTRUM POMOCY DZIECIOM

Terapeuci Stowarzyszenia pomagają dzieciom poradzić sobie z lękiem, złością i poczuciem winy. Centrum gwarantuje również pomoc medyczną, udzielaną przez lekarzy znających specyfikę psychicznych i somatycznych konsekwencji krzywdzenia.

Zakres oferowanej pomocy:

- konsultacje psychologiczno-pedagogiczne, psychiatryczne, porady prawne, prowadzenie terapii indywidualnej dla dzieci pokrzywdzonych oraz dla ich rodziców i opiekunów;
- interwencje w sytuacjach kryzysowych w przypadkach podejrzenia przestępstw wobec dzieci;
- konsultacje dla profesjonalistów (psychologów, pedagogów, pracowników służby zdrowia, pracowników socjalnych) podejrzewających lub stwierdzających przestępstwa i krzywdzenie dzieci;
- grupy wsparcia, socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz rodziców i opiekunów;
- indywidualne lub grupowe przygotowanie do udziału w procedurach karnych.

WSPÓŁPRACA CENTRUM Z PLACÓWKAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI

W ramach współpracy Centrum deklaruje możliwość przyjęcia określonej liczby dzieci, ale nie jest w stanie zapewnić oferty wsparcia dla wszystkich podopiecznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

W Centrum wspierane są dzieci, które doświadczyły różnych form przemocy i wykorzystywania seksualnego. Dlatego jednym z kryteriów przyjęcia dzieci z PO-W będzie doświadczenie przez nie jakiejś formy przemocy.

**Materiał na posiedzenie:
Komisji Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej Rady Miejskiej
w Sosnowcu w dniu 19.01.2023 r.**

**Informacja na temat założeń i planu współpracy placówek opiekuńczo –
wychowawczych w Sosnowcu z centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i
młodzieży w Sosnowcu**

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Sosnowcu

Styczeń 2023

W sosnowieckich placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywa obecnie 113 dzieci. Małoletni zostali umieszczeni na podstawie postanowienia sądu lub zabezpieczeni interwencyjnie w momencie kiedy ich dobro było zagrożone.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest wzrost liczby wychowanków napływających do instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy wymagają szeroko rozumianego wsparcia oraz medycznej opieki specjalistycznej. Dużą grupę tworzą wychowankowie leczenia psychiatrycznego oraz wymagający oddziaływań terapeutycznych. Pełnimy całodobową opiekę nad małoletnimi, którzy mają zdiagnozowane takie zaburzenia i obciążenia jak: zaburzenia hiperkinetyczne, zaburzenia emocji, stany depresyjne, zaburzenia zachowania, schizofrenia, zespół Aspergera, autyzm, zaburzenia więzi, zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia afektywne dwubiegunowe, fobie społeczne, zaburzenia seksualne.

Opieka nad dziećmi leczonymi specjalistycznie jest trudna i wymaga wieloaspektowego działania aby zaspokoić potrzeby takiego wychowanka. Najczęściej występujące, ogólne trudności w opiece nad takimi dziećmi, z którymi się borykamy jako opiekunowie faktyczni to:

- nieprzewidywalność zachowań dzieci, zmienność nastrojów, trudność w dostosowaniu się do zasad, nadmierna aktywność, agresja, autoagresja,
- odległe terminy konsultacji specjalistycznych,
- wymóg uczestnictwa opiekuna prawnego w procesie leczniczym dziecka,
- nadrzędność farmakoterapii nad oddziaływaniami terapeutycznymi,
- uboga oferta specjalistycznej terapii w przypadku złożonych zaburzeń u dziecka np. zaburzenia seksualne,
- przewlekłość postępowań sądowych w kwestii umieszczania dzieci w placówkach specjalistycznych (leczniczych),
- odległe terminy przyjęć dzieci do placówek specjalistycznych (leczniczych) mimo postanowienia sądu.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze w Sosnowcu podejmują szeroką współpracę z różnymi jednostkami i instytucjami, które specjalizują się w opiece nad dzieckiem z zaburzeniami. Szukamy pomocy i wsparcia dla naszych wychowanków na terenie naszego miasta oraz poza Sosnowcem. Jednym z takich miejsc jest Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w Sosnowcu, zlokalizowanym przy ul. Piłsudskiego 9. Kilkoro naszych wychowanków uczestniczy w systematycznej terapii na terenie Centrum, a jedna dziewczynka jest uczestnikiem dziennych oddziaływań specjalistycznych tej jednostki.

W naszym odczuciu współpracę placówek opiekuńczo – wychowawczych z ŚCZP w Sosnowcu należy kontynuować. Aby oddziaływania opiekuńcze i wychowawcze placówek były zgodne z potrzebami dziecka można rozważyć następujące aspekty wzajemnej współpracy z ŚCZP:

- rozszerzyć informacje dotyczące pełnej oferty ŚCZP, konkretnie z jakimi problemami i obciążeniami dzieci są wspierane. Przy różnorodności zaburzeń występujących u naszych dzieci byłoby to dużym ułatwieniem w szukaniu odpowiednich oddziaływań terapeutycznych dla konkretnego wychowanka,
- pogłębić informację dotyczącą terapii grupowej, indywidualnej już na poziomie rozmowy informacyjnej poprzez infolinię aby opiekun z placówki mógł ocenić czy konkretny wychowanek będzie mógł skorzystać z opieki i wsparcia ŚCZP i rozpocząć starania w tym kierunku,
- umożliwić wychowawcy lub pedagogowi/psychologowi z placówki zgłoszenia dziecka do oddziaływań terapeutycznych. Jesteśmy opiekunami faktycznymi naszych wychowanków, którzy umieszczani są na podstawie postanowienia sądu, reprezentujemy interesy dziecka, które z różnych powodów nie może przebywać pod opieką rodziców. Wielokrotnie kontakt z rodzicem (opiekunem prawnym) jest utrudniony, nie ma go wcale albo rodzic nie chce współpracować z placówką. W takich przypadkach nie mamy możliwości nawiązania współpracy z ŚCZP i wsparcia dziecka wymaganą terapią,
- uczestnictwo pracownika placówki w wywiadzie środowiskowym. Posiada on kompleksową wiedzę dotyczącą dziecka, jego sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i szkolnej. Informacje udzielane w tym zakresie przez rodzica często są niewystarczające i niekompletne,

- wzmocnienie współpracy w zakresie pozyskiwania informacji dotyczącej zasadności oddziaływań terapeutycznych po przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym. Doprecyzowanie terminu zwrotnej informacji.
- szukanie wspólnych rozwiązań w przypadku kiedy dziecko ma trudności z wejściem w proces terapeutyczny, a istnieje konieczność i zasadność takich oddziaływań,
- dostosować tematykę i specyfikę spotkań grupy dla rodziców na dziennym oddziale w przypadku gdy uczestniczy w nich wychowawca z placówki, a nie- rodzic dziecka, większość kwestii kierowanych jest do rodzica, wychowawca reprezentujący dziecko może mieć trudność w aktywności tej grupy,
- rozważenie zasadności dłuższego uczestnictwa dziecka w dziennych oddziaływaniach niż okres 3 miesiące, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy – indywidualne podejście do sytuacji w jakiej znajduje się konkretne dziecko,
- rozważenie możliwości poszerzenia oferty ŚCZP. Działania Centrum nie są skierowane do osób z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem, uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, demoralizacją i ciężkimi zaburzeniami zachowania. Niestety duży odsetek dzieci tak obciążonych umieszczanych jest w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i poszukujemy dla nich pomocy i wsparcia,
- mając na uwadze wieloletnie doświadczenie w opiece nad dzieckiem w kryzysie, jakim jest umieszczenie w instytucji, rozluźnienie relacji w rodzinie, konieczność adaptacji do nowego środowiska często zastanawiamy się czy nasi wychowankowie po przyjęciu do placówki nie powinni być poddani stosownym oddziaływaniom terapeutycznym adekwatnie do potrzeb. Często wychowankowie, którzy pozornie sobie radzą z sytuacji w której się znaleźli, mogą nie sygnalizować w sposób czytelny dla wychowawcy iż potrzebują faktycznie pomocy i wsparcia.

DYREKTOR

mgr Katarzyna Badyka